

محمد

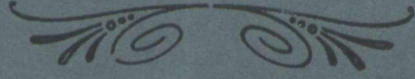
۵۹۹

تغصیب

۱۹۳۳

۴۹۵

ایکینجی طبع

استانبول

انجمن احسان و نشر کائنات

طبع و نشر مشرقی

۱۳۳۳

تعصب

ایک نوجی طبع

استانبول

احمد حسن اویسی کاغذی
مطبوعات عثمانیہ

۱۳۳۳

1. Kütüphane - Arşiv Kurumu
1988 - 1 - 2

1.2
Kütüphane - Arşiv Kurumu
1988 - 1 - 2

تعصب

بشریت ، بر قوه قاهره نك تحت تأثیرنده جریان تكامل دائمیسی
تعصب ناپذیر برجهد ایله تعقیب ایتمكده و طبعیتك بخش ایلدیكى غیرت
لایفاسیاه محول كائنات اولان عوامل و قوتلر میانده حصه سنه دوشن
وظیفه معضله یی ایفا ایتمكده د .

مجهوله متوجه بوشتاب قارشوسنده ادراك بشر ، انسانلرك بی شعورانه
اعمار و استعمار ایلدیكى شو عالمده کی وجه وجودینی پك بیهوده
كشفه چالشیور .

ناظم مقدرات اولان لایتغیر قوانین ، اوی بایان نوعیله حوصله مزه
صیغه میور . بتون معرفت بشریه ، انسانك اقوام و افراد اوزرنده عین
تأثیره مالك قدر دینلن بر قوه مطلقه یه منقاد بولندیغی اوكرنمكدن عبارت
قالیور . تاریخ ، قوانین مسروده نك بی نهایه ترکیبات مختلطه سندن متولد
وقوعات و حادثاتك بر تعاقبی دکلیدر ؟ بشر نظرنده تاریخ ، انسانلرك
تأثیرات و نتایجنه آنجق بمداءوقوع مطلع اوله بیلدكری و آنجق جبلی
اولان مراقفی تطمین ایچون ایضاحنه یلندكری بر سلسله متوالیه
مقدراتدن بشقه برشمیدر؟ نتایج . شئومه سیله بشریتك ترقی و انكشاف
طبیعیسنه حائل اولمش و بونتیجه یی عصر لوجه سكتنه تأخره اوغراشمش
اولان شرق و غرب آره سنده کی بغض انطفا ناپذیره کیم احتمال ویره بیلیدی .
زیرا پیشرای اخوت و تساند اولان شرق محمدی ، اوار فیوضات
نشارینی باربارلقی عالنده یشایان غرب نصرانی . پك سمیحانه ابدال
ایتمش و مدنیت غربیه نك انكشاف و توسعه پك مؤثر بر طر زده خدمت
ایلشدی . وجدان بشره كوره شرقك ایفا ایلدیكى بو وظیفه خیر پروانه ،

بالعكس مدنيتك برندن ديكرينه نقل ايلديكي بو ايكي منظومه بشریت
اره سنده جدی تقاربات و مماثلات حصوله مدار اولمی ایدی .
حیفا که آرایه گیر قدر، کشور غربی، فرط بر غیرت جاهلانیه، مدافعی
بواندینی دن اوزرنده کی نفوذینی غائب ایتمه مک امنیه سیله ایدی ارشادینه
مودوع وجدانلری بیله محروم نور ایلکدن چکینمز متعصب بر صنف
رهبانک حاکمیت مطلقه سینه تسلیم ایتدی . تقرب و تسامد فکریلرینه
جولتگاه اولقی لازم کلن بر محیطده اطرافه نفاق و شقاق تخمیری
صاچان چلیغین و پراحتراض بر عداوت دینیه نک تحدی تقدیر ایدلمشدی .
ایشته مدنیت غربیه بالاتر بر مرتبه ده متعلق اولدقلری افکار و حسابات
انسانیته پرورانه نک تحت تأثیر نزه دها منصف و دها کریم اولان اقوام
شرقیه بک سویه اخلاقیه سی دوننده بر محیط ایچنده انکشاف ایلدی . واک
ابتدائی حسیات و اعتقاداته مربوط و بناءً علیه مادیت پرور بر سجهیه ،
تجاوزکار و تحکم پرست بر حالت روحیه مالک ماتلرک مجادلات مذهبییه -
لرندن متحصل کین و نفرتله بسلندی . بناءً علیه سوق قدرله جهانی
تنویر ایلک وظیفه سی اوروپایه حلول ایدنجه ، بوقفوقدن بالاستفاده
روما ایمپراطورلنک انقاض اضمحلالاتی هنوز پایلاشان و باربارلرک اخلاف
قریبه و مستحقه سی اولان رؤسای جسمانیه نک احتراض نخریبکاریسیله
رؤسای روحانیه سنک منافرات دینیه لرینه سربستی جریان ویره رک عالمی
مستغرق ظلام ایلمشدر . بومرئی جهان پنجه تجاوزینی ماورای اسلامه ده
بالتشمیل ، بودا مذهبه تابع اقصای شرق ایله صنم پرست اولان اقصای
غربی دائرة تحکم و تجدیدینه آلمش و هر طرفه حضور و راحتی سلب ،
هر یرده بونجه مدنیات سالفه نک عصر لرجه متاعب و مساعی نتیجه سنده
تأسیس ایتدیکی موازنت سیاسیه و اجتماعی یی زیروزر ایلمشدر .
قریبی جهتیله تجاوزات غربیه دن الک زیاده مصاب و متأثر اولان
شرق قریب اولمشدر . شعله دار رم مدنیتک حرائن لایفاسنه مالک

وعین زمانده شریعت محمدیه سهالک بولنق اعتباریه لایققطع رهایین نصرانیه نك صاعقه بغض وعداتی جذب وجنکاوران غریک نظر طمع وحشی جاب ایتمک محکوم قالیور ایدی .

محاربات بلافاصله توالی ایلدیکندن موجودیتنی تحت تهدیده کورن عالم اسلام بالمله ایسکانی متعرضلرینی دفعه حصر ایدوب بو نهایتسز ملحه ملرک ایجابات مبرمه سنی تأمین ایچون هرشیدن وازچکمک مجبوریتنده قالدی . بو مجبوریت ایسه ممالک مسلمه سکنه سنک حکمداراننه مطلق بر انقیاد ایاه مربوطیتنی استلزام ایلدیکندن ملوک اسلامیه پیدرپی کیفی ومستبدانه سلطنه باشلادیلر . عالم شرق مقدما بولندینی حالت اجتماعیه وسیاسیه غریک اجباریه یکیدن عودت ایتش بولندی . وبونک نتیجه سی اوله زق قدرت تنویریہ وتمدینه سی کیت کیده پیدای بطاأت ایده رک نهایت محو اولدی .

غریبالرک ایقاع ابتدکاری انواع تخریبات واغتصابات طبعیتله حقارنده کین ونفرت اوپاندیردی . غریبه انکشاف ایلکده اولان مدینه اعتماد ایده مین عالم اسلام غریدن کلن هر شی کی مدینتندنه بر چوق زمان نفرت ایتدی . شرق غریب آنحق صلیبیون ، رهایین جنکاورانک معرفتله ، غرب ایسه شرقی عالم اسلامی نهب و غاراته کوندردکاری عینی رهبرلر دلایلله طائیش و اوکرنش بولنیوردی . اوروپا ذهنیتی بطلرجه رؤسای روحانیه وجسمانیه نك نشریات ونقلابات کاذبه سیله تعشیش ایلدی . مسلمان دینلنجه اوروپا نظرنده مخلوقات مضره ومستحققره نك الک حقیقی بر نمونه سی تجلی ایدیوردی . بوکون بیلله اوروپالیرک اکثریت عظیمه سی عنندنه بر مسلمان بروجود کم پایه در .

تکاملات فیکربه نتیجه سنده بوکی اباطیل نصرانیه نك تدریجاً مذررس اولسی ، بوخصومت ارنیه نی شکلاً تعدیل ایلدی ایسه ده افکاره مستولی

ونهایت حاکم مفرطانه بر « مانه ریالیزم » ماده محصولی اولان فکر استعمار و-تشمارك توسع وانكشافی ، عداوت دینیه ده کی تناقص شدتی تلافی ایتمکده ایدی . آرتق انظار تعبدلرنده دین اوغورنده فدای حیات ایتیش اعزهنك یرینه اقطار بعیده کاشفلرینك ؛ مستبد ، خونریز و تالانگر شو الیهلر یرینه مستملکات عسکرینك قائم اولمسی کبی تحولات بغض قدیمک یکی بر شکلندن عبارت اولمشر . عالم شرق آرتق صلیب نامه دکل ، مدنیت و بشریت اغرنده دوچار تعرض اولیور . مسلمانلر آرتق دینلرندن طولایی هدف طعن وتشینع ایدیلر لکهن بوکا مقابل اوروپا بازار احتراصانده لازم الوجود مخلوقات حکمنده طوتولیور .

زمانمزده مسلمانلره قارشی کو-ستریلن حس استحقارک سبی ، اقایمئلته یی قبوله اولان عدم قابلیتلی دکل ، لکن کندی دینلرینه قارشو بسایه کارکاری محبت و احترامدر .

بوکون سرکار مدنیتده بولنان اقوامک دینلرندن فک علاقه المدلکری کوریلهرک افکارک ترقیدی ، دیندارانه تمایلاتی احیای بولندینی ظن ابدلمکدهدر . ایشته بوا ، تقاده بناء دیانت محمدیه نك شو یکرمنچی عصرده زندگی ابتدائیسنی محافظه ایلمسی امت اسلامیه نك اقوام نصرانیه درجه سنده تکامل و تکمله قابلیتی اولمدینی حقنده جرحی عذیم الامکان بر حجت فیه کبی کوستلمکدهدر . تفوق طیمیلری حقنده اوروپا یلره قناعت و یروب بزلره کندیلرندن بسبتون بشقه بر نوع مخلوقات منسوب کبی معامله ایتدیرن بو طرز محاکمهدر . حالوکه نوع بشرده کی استعداد تکملاک بهمه حال دینسزلکه منجر اوله جفنی ادعا ایتک نهیه مستتدر ؟ نصرانیت حاضره ، 'وروپا نك بوکونکی آمالنی تطمین ایلیمورسه بونك بویله اولمسندن ، بشریتک دیانتدن تعری ایلمسی لزومی نهدن استخراج یدیلر ؟ بو قدر خصوصی بر حالدن او درجه لده عمومی بر نتیجه استحصال ایلمک البته بر خطای فاحشدر . خصوصاً که بشرینك جریان

تکاملنده بو ادعایی مؤید هیچ بر حادته کورولما مشدر . عکسی قضیه اوله رق ادعا ایدیه بیلیرکه ، بشرک میل تدینی مکنتسبات فکر به سیله تموی ایده ککش، معلوم ویا مجهولمز اولان بالجله ادیانک تظاهر و تعاقب متادیسی اقوامک حالت فکریه لرندن تحصیل ایشدر .

تاریخ بشر ، انسانلرک دین و مفکوره لری آراسنده بر مناسبت دائم حکم سورمش اولایغنی اثبات ایدیور . او قدرکه شمدریه قدر ظهور ایتمش اولان دیانتلری بیلمش اولاسق، نوعمزک صورت تکاملنی مبدأندن زمانزه قدر خطوه بخطوه تعقیب ایده بیلردک . ذاتاً بو کوونکی خرسیتیانلغک هزال تدریجیسی بو حقیقتی تأییددن بشقه برشی دکادر . اقایم ثانییه اولان ایمان، مبالانسه زلفدن دکل بو کوونکی غرب وجدانلرنده اویانان بشقه اقایمه ایمان ایدلمکه باشلانلدیغنی ایچون حرارت سابقه سنی غائب ایتمشدر . انسانلر، هدف تعبدلری دکیشمکه دیانت حسندن تعری یتیش اولمالازلر . حقایق فیه و علمیه دن دوغان بدایع و معالیات ایله ماحصللری اولان یکی قناعت و اعتقادلر قارشو کوسترمکده اولدقلری ایمان ، نصرانتیک الهام ایلدیکی ایماندن زیاده اولسه بیله هر حالده او قدر جدی و صمیمیدر . رهبان عیسویه نک تزلزل نفوذنده اشتهابه ایدیه مرز سده بو حال، علما، حکما و متفنیندن مرکب بر قافله مرشده نک نفعه در . اوت اسکی خرسیتیانلق یرینه یکی بردین قائم اولیور . بودین خانی کبی بادی ظهوری اولان اعتقادات و عنعنائی پرورده ایده بیلدیکی مدتجه بایدار اوله بق آنکده بر طاقم آمال و اوها می ، مدافع و معارضلری بولنه حق ، اونکده غیرت و تعصبده اک بنام اعزّه نصاریه مقیس بر خیلی مضل و مستبد مروجکارلری ده اوله جقدر . بودین جدید ، سالکترینه ده از یاده سعادت بخش ایده بیله جکمی ؟ بوکا آنجیق استقبال جواب ویره جکدر . شمدریکی حالده اوروپا نسل حاضرینه آنجیق امیدلر بخش ایدیور ایسه ده بوده اسکی دینلرینه قارشو بر علامت راجحه اولسه کرکدر .

عالمده هر شی تکرردن عبارتدر. نه ماهیتده اولورسه اولسون
هرشی نهایت الامرده براز ده سعادت تأمین ایلک ، محیله سرمدیه مزه
علی قدرالامکان تقرب ایتک غایه سنه معطوفدر . انسانلری سیه مشوق
ازلی بواندیشه در .

اگر عالم نصرانیتده علوم وفنون مثبتته نك مظهر اولدینی ترقیات
سایه سنه . طریقت مادیه وفلسفه فیه حصوله کلیش وبو سایه ده احوال
معنویه نی حقایق احواله استناد ایتدیرمک غایه سنه طوغری اولان
تکاملات خریستیانلغک نفوذ لزومنی ازاله ایتن ایسه اسلامیتک بویله
برانقراضه اوغرامیشنی اقوام اسلامیه نك اودرجه تکمل ایتهمش
اولدینغه حل ایتمه ملیدر . انحطاط اسلامی مقدر کورنلره قارشو تمامیه
لاکیدز . کورو بورزکه بوبدخواهان موضوعلری حقنده تدقیقات کافیه
اجراسیله مناقشه حاضرلانیق لزومنی حس ایتمکسزین مدعیانده
بولنیورلر . احتمال براز طانیدقلری نصرانیتله هیچ بیلیمدکلی
اسلامیت آره سننده کلیشی کوزل قیاسات باقمقله پک کولونج برحاکمه
سزلك ایچنده راست کله حکمدر ویرمکله حق قازاندقلری اعتقادنده
بولنیورلر . انلرک شو اعتقادی شبهه مز عین سائقیه تابع وعین غاییه
منتهی اولمق اعتباریه بالجمله ادیان آره سننده مماثلت ومشابهت بولندینی
حقنده خیلی منتشر اولان ظن سقیمدر . اونلرجه ، اسلامیتله خریستیانلغک
دین نامی آئنده براشمسی هر ایکیسیده عین طرزده محاکمه یه وبوخصوصده
قناعت قطعیه ایله اعطای حکمه کفایت ایدیور .

بوقیل خطیات تقدیری ، پک واسع ومبهم معانی بی محتوی برطاقم
الفاظ وتعبریات عمومیه ایله افاده مرام ایدلدیکندن نشأت ایلدکده در .
ذاتاً انسانی دائماً تعمیمات مضلله ، قیاسات مغفله ، حاصلی انواع
خطیاته سوق ایدن بونوعدن اولان الفاظ وتعبراندر .
شایان شکراندرکه معرفت وذهنیت بشریه نك توسع و انجلاسیله

تدریجاً بویکی تعبیرات توضیح ایده رک مؤدالری آره سنده کی فرقلر نظامر ایدیور و بو سایه ده محصول کرده لری اولان خطیاتی تصحیحیه امکان بولنیور . فن تعبیری بیله مهم ، فوق الطبیعیه و خرافه پرست اولمقدن قور توله رق مدلول حاضر یله آکلا شیلنجیه قدرنه مدید بر زمان کذران اولدی . اجداد مزله بزلرک تعبیر مذکور حقنده کی طرز تلقلر من آره سنده ازمئه سابقه ده کی منجمد لکه عصر حاضرک علم هیئت بیئنده کوریلن فرق قدر بیوک برفرق بولندیغنی ادراک ایچون بشریت عصر لجه ترقیه مفتقر قالدی . عین حال دین تعبیری حقنده ده واردر . مسلمان لجه تعبیر مذکورک افاده ایلدیکی معانی ایله پیغمبر مزدن اولکی انبیانک تدوینانی آره سنده بو کون همان هیچ بر مناسبت قالمش دنبله ییلور .

اسلامیت نقطه نظر انچه دین ، کیف و آرزویه تبعاً کاه توقیر و کاه استحقاق ایدیله بیلیر غییل و یا اعتباری بر شی دکلدر . او هیچ بر زمان (مه تافیزیق) — مابعد الطبیعیه — بیابان عقیده محبوس محله مزک خطرناک بر تصورندن عبارت واهی تسلیلر ، حصولی ناپذیر وعدلر و یا مستقبل امللر سایه سنده موهوم بر سعادتی استحصاله و یا آلام واضطراباتی تسکین و تهوونه خادم خیالی بر واسطه دکلدر .

نظر اسلامده دین ، نوع بشرک موازنه ماده ، مغنویه و عقلیه سنک متوقف علیهی بولنان قوانین و دساتیر ابدیه قارشی پرورده ایدلمسی لایب اولان احترام سایه سنده سعادت بشریه یی بر خیال اولمقدن قور تاروب بر حقیقت مثبته قیلمقدن . قانون تکاملک انسانلره نافع بر طرزده سوق و اداره سنی کافل ، طبیعی ، عقلی و علمی بالجمله اسباب و وسائطک تحری و تطبیق دائمیسیدر . و غایه یکانه سی شهراه سلیم خیر و حقیقتده بنی آدمه رهبر اولق مفکره سنک لایتناهی مجهولات ایچنده مؤبدأ صایمغه محکوم بولندیغنی مابعد الطبیعیات ایچنده تأمین استقامت ایلکدر .

بو تعریف نتیجه سی اوله ق دین ، فعالیت بشریه نک بالجمله تظاهر اتنده

انسانلری تحت مراقبه ده بولندیرمق و قابلیت تکمیلیه لرینی نامتناهی توسیع و تنمیه دن عبارت بولنان خدمت عالییه سنه مقابل بشریتدن لایق و مستحق اولدینی حرمت و اتقادی بکلمه مک حق و وظیفه سنه مالکدر . ایشته بونک ایچوندرکه شریعت اسلامییه حیاتیملک اک خرده تجلیاتنه قدر دائمیایانسیز بر تأثیر و نفوذده صاحب بولنمشدر . موجودیت مغنویه مزک انکشافه دائمی بر قطعیه اجرای تأثیر ایتیش و مفکوره مزک ، عرفانمزک اساسی اولمشدر . بناء علیه دیرزکه ، انسانلرک ایجابات حیاتییه سی بر خط حرکت اختیارینی استلزام ، و قابلیت تکمیلیه لری بر جمله متقدانه ایمان ایلک مجبوری موجود اولدقجه اک قطعی بر ایمان ایله مربوط بولنه جغمزدین آنجق و آنجق اسلامییت اوله جقدر . شریعت محمدیه نک اقوام غریبه دوننده قالمقلمزمه سبب اولدینی ظننی تولید ایده جک قدر یا ککش طائلش اولسی ملل اسلامییه نک الحاله هذه ام سائریه نسبه دون بر موقده بولنمساندندر .

خرستیانلر دیار اسلامک هر طرفنده کمال تعجیله کوردکلری بو مادونیتی دین احمدیه عطف ایلکده معذوردرلر . چونکه شهرام ترقیده تصادف ایتیش اولدقلری یکانه حائل کندی دینلری و بودینلرندن متولد سلطنت رهبانیه اولمشدر .

هرنه قدر بویله بر ذهابه قابلقی بر خرستیان ایچون طبیعی ایسه ده باطل اولمقدن قور توله ماز . زیرا بویله بر اعتقاد کنه اسلامه وقوف ویا اقوام مسلمه نک عدم ترقیسنه بادی اولان اسباب حقیقه تاریخییه اطلاعدن دکل خرستیانلق حقنده کی تقدیرات و مشاهداتدن ملهم بولنق اعتباریله محض خطادر .

بناءً علی ذلك شریعتمزک سبب تدنیمز اولدینی یولنده کی ایمان ، اساسسز اعتقادات سخیفه و فاحشه ونددر . وهیچ بروجمله دینمزک عدم کالنه هجت اوله من . جمیات بشریه نک ترقیسنه مانع اولان اسباب

وعواملی تعیین ایلک امور سهیلهدن دکلدر . تدن اقوام ، اکثریامدید بر سلسله احوال وحادثاتک ، تکامل عمومی بشرینک جمعیات مذکورده داخل وخارجنده احداث ایلدیک بر چوق اسباب وعواملاک نتیجه سی اولمشدر . روما ایمپراطورلنک اسباب انقراضنی تعیین ایچون هر دوره ده بر خیل مؤرخلر سنه لرحه عنم ایله چالیشمایه مجبور قالدقیری حالده بو موضوعه آرتق مسدود نظریله باقلمق شویله طورسون حالا بوزمین تبعات ومناقشات ر منبع لایقنا حکمنده بولنیور . روما حقنده بویله ایکن اقسام مرکبه سندن هربری آیری بر ایمپراطورلق اولان عالم - الامک انحطاطی حقنده بر فکر صحیح اعطاسی ایچون نه مقیاسده جهد وغیرت ایدلمسی ایجاب ایلدیک آکلاشیلور . حال بوکه بو مس - ائلك حلی بك بیوك براهیتی حائز ایکن تنورینه خادم جری هیچ بر تشبده بولنلما مشدر . بوباده تدقیقات تاریخیه دنیله جك هیچ بر کلفت اخیار ایدلماش اولدیغندن عالم اسلامک اسباب اندراسی مسئله سی نقصان معلومات سببیه جوابسز قالمشدر . الیوم اورتایه قونیه بیلجك صور حلیه ایسه طبیعتیه جدیتدن عاری ، ناتمام وکیفی ماهیتده بولنق ضرورتی قارشوسنده بولنیورز .

مع هذا اعصار سابقه ده کی عظمت اسلامیه بی دوچار وهن ایدن اسباب متنوعه بی دکر تعداددن عاجز ایسه کده انحطاط مذکورک عوامل حاضره سی تدنیق ونحری ایده بیلیرز مسئله بوشکلده وضع ایدیلنجه تدنی حاضر مزك ، اواسر دینه مزه لزومی قدر اهمیتله مربوط بولندیغمنزدن ایلری ککش اولدینی عالم اسلامک صلاحیتدار رجالک رهین تصدیق اولیور . بوکون تدنی حاضر مزه ، اساسات دینه مزه عدم مراعاتدن منبعث اولدینی حالده ماضیده عین اساساته رعایت سببیه دوچار سقوط اولدیغمنزه احتمال ویرمک نه عقلاً ونه ده منطقاً ممکن اوله بیایر . ذاتاً دینیز علیهنده ، علوم وقنون ومفکوره حاضره نامنا ایدیان اتهامات ، وقتیه خرسیتانلق نامنه ایدیلدن ده منصف ، ده اشایان حرمت واعتماد دکلدر . دینزه

کوستردیکمز سر بوطیدن ناشی بزلی تعصبه اتهام ایللری بوقبلدندر .
 هر حالده بوکي اغفالات وتسویلات ایکی عالم آره سنده جایکیراولان
 خصومت وعدم اغمادی ادامه دن بشقه بر شینه خادم اوله مز .
 ایشته کورو یورزکه مهد مدنیت اولان غربک حقمزده پروده
 ایلدیکی خصومت صورت قطعیه ده باطل وبی اساس اولدینی کبی بالعکس
 بزله تولید ایتدیکی کین وعداوت عالم اسلام حقه ده کی تقدیر سخیفنک
 نتیجه طبعیه سیدر . غربیلره قارشی بالضرور بسله دیکمز امنیتسزلکر
 نفرنلر — که مخالفمز طرفدن تعصب مفرطه ومرتجعانه یه حمل
 ایدلکده در — هیچ بروقت جهالت ویا خرافه پرستلکدن دکل بالعکس
 علیمزده پرورده ایدیلن نیات وحسیات ، وبزله روا کوریلن
 معاملات باقهرق پک منصفانه ایلدیکمز محاکمه لر محصولیدر . غربیلری
 دینلرندن ، وطنلرندن ، حریتلرندن ، ماماکلرندن محروم قیلمق کبی
 امال تجاروزکارانه دن مصون بولنان وغربک علم وعرفانیله وحتى سرمایه سیله
 کندی ملکی ، کندی اعتقاداتی داخلنده سربسته انکشاف وترقی
 ایلکدن بشقه برابل بسله مین شرقک غربه اولان بغض وعداوتی یوقاریده
 سرد و بیان ایدیلن اسبابک غیرینه عطف ایدیله مز اوروپاک بزله
 قارشی بو قدر متنوع اشکالده اظهار ایده کلدیکی عداوت مستمره نک
 برطاقم حسیات انسانیت پرورانه دن ویا ترقی وتعالیمز آرزو ایتدکلرندن
 حاصل اولدیغنه ذاهب اولانلر انجق ساده دللردر . بو صا اقدلر عالم
 شرقک منحصرأ عجز حاضر مزدن ناشی غربک ربه انتفاع وانقیادینه
 کیرمش اولدیغی اونوته رق بولک غفلته دوشمش اولیورلر . ظن ایدیورزکه
 غربلی قومشولرمزک تصویر ایلدکاری تعصب جاهلانه بزده
 موجود ایسه بو حالدن اونلرک دکل بزله مشتکی اوله مز لازم کلیر .
 چونکه بو جهالتمزدن اونلر مستفید ومتفع بزله منکوب ومتضرر
 اولمده یز . شخصیت شرقیه مزک الممدوح حرکات وتظاهراتی قارشیدنده

تعصب ديه اك بلند آوازيه شكائيت ايلكده اولدقلريني اوزون واجي برتجربه سايه سنده اوكرندك وبوموهوم تعصبك درجه شديتي مقاصد خودكامانه لرينه كوسترلين مقاومتك درجه سيله اولچدك لريني نهايت آكلادق. آرتق تعصبمز حقنده اوروپانك بوقدر علانيتله اظهاردن چكنمديكي حس نفرت ، قوانين اجناعيه مزده كي نقايصدن ويا عقائد دينيه مزك معناسزلغندن متولد اولديني ظن ايتك زماي چوقدنبري حلول ايتشدرد. بهتان ايتكدن قورقيه رق ادعا ايدد بيليرزكه حقيقت حالده غربك شرقه اولان خصومتى ؛ صليديونك بونجه متاعبني عقيم براقش ، خرسيتانلغك انتشار وتعممه واوروپانك شرته كي معهود تمدن سياستنه دافما سد چكمش اولان شخصيت اسلاميه بي احبابه قادر اوله مامقدن متولد برغيظ دونيدر . اوروپاليري بزله قارشى انديشه ناك برتهالكه اظهار شدت واعتسافه تشويق ايدن فكر ، تساند وتودله مجهز بوش شخصيت معنويه حقنده كي كين زوال نابذردرد. مفكوره و تخيله اعتباريله كندى شخصيتندن بك فرقى ، ظواهر خارجيه سنده رغماً فعال وجدال پرور ، استيلاي غربه قارشى هر آن مخالفه تكار ، صبر وقوتى خسران ومحروميتهن لان ، غربيليرك ربه تحكمندن قورتيه جنى اعتقاد قطعيه سيله مجهز تدميري محال برخصم اولان شخصيتمز ، اوروپانك صبر وتحملنى توكتيور .

ايضاحاب مبسوطه دن واضح برصورتده متظاهر اولوركه تعصب اسلام تدميري حقيقت حالده مسلمانلر خرسيتانلره خصومتى دكل غربك شرقه اولان عداوت موروثه سنى افاده ايدرد .

بوسطرلري قلمه آلمقده كي مقصدم بو كين وعدا ونى تحريك وتشديد ايلك دكلدر . تقدير طبيعتله يان يان ياشامغه محكوم و بناء عليه يكدى كرينى طانيوب اوكرنمكده سياناً علاقه دار عالمك ايكي جزؤ معظمى بيننده تاسيسى مقتضى مناسبات مستحسنه حائل اولان ضلالت وغفلتلى برطرف ايتكدرد . بتون بوخطا يادن منحصرأ غربى مسئول طوتمقده غير عادلاته

بر حرکت اولور . بومسئولیتده شرقکده بیوک بر حصه سی وارددر . زیرا
اوروپا بزی طانیه مامش ایسه کندیمیزی اوکا دها طوغری طایتمق بزم
وظیفه من ایدی . انسان آنجق موجود اولان یا کلشلقری ، غفلتلی ،
سوء تفهملری ازاله یه چالشمق له سعادت هم نوعه خدمت ایده بیلیر .
قومشوسنک فلاکتی اوزرینه مؤسس اولان سعادت ، بر فلاکت
مضمهره دن بشقه برشی دکادر هدف . ساعیمز اولمی ایجاب ایدن
سعادت حقیقه و سرمدیه هر کسک محقنه و عادلانه بر تقسیم ایله حصه دار
اوله جنی بر سعادت درکه بوده مناقشات صمیانه و بی طرفانه ایله تجلی ایدن
حقیقه ابتنا ایله بندر .

